

Potřeba, touha, slib

ZENOVÝ MISTR SEUNG SAHN

Z otázek a odpovědí při řeči dharmy pronesené v cambridžském zenovém centru, 19. prosince 1985.

Otázka: Jaký je rozdíl mezi potřebou a touhou?

Zenový mistr Seung Sahn: Potřeba a touha, ano... Velmi důležitá otázka.

Mám hlad – potřebuji snídani. Něco potřebuji. Je to nutnost. „Potřeba“ se vždy týká nějaké energetické rovnováhy.

Každý máme tři druhy mysli: intelektuální mysl, emocionální mysl a vůli. Někdo je hodně emocionální typ: „ach ach!“ Nemá žádnou vůli, žádné centrum a potřebuje vůli, silné centrum získat. Pro takového člověka je praxe velmi důležitá – potřebuje praktikovat.

A potom je nutná určitá rovnováha: emoce, centrum a intelekt musí být v rovnováze. Příliš mnoho intelektu? Intelekt máme každý, to je v pořádku. Je-li však příliš silný, „já, můj, mně“ neustále roste a roste. Není nic než „já, můj, mně“. Vždyť to znáte – někdo řekne: „O to já se nestarám!“

Jestliže je naše centrum silné, žádný intelekt ani emoce nemáme. „Zvláštní“ mysl a podobné věci se mohou objevit jen tehdy, je-li naše mysl příliš silná. Proto je nutná určitá rovnováha. Bez rovnováhy něco potřebuji – ve skutečnosti už ale máme všeho dost a nic nepotřebujeme!

Touha je jiná než potřeba: něco chci. Není to nezbytné, ale já to přesto chci. Potřeba se týká něčeho nezbytného, touha ne.

V buddhismu často používáme slovo „slib“. Něco chci, ale toto „chci“ je velké „Chci“, ne malé „chci“. Proto i mluvíme-li o touze, máme na mysli velkou Touhu. Říkáme, že „cítících bytostí je bezpočet“, a chceme, „slibujeme je všechny zachránit“ – to je velká Touha. Někdy ji také nazýváme Slib.

Chceme pomoci ostatním, pomoci tomuto světu. Proto mluvíme o Slibu – je to chtění, ale ne malé, nýbrž velké Chtění. „Já chci jídlo“, „já chci víno“, „já chci sex“, „já chci moc“: to jsou malé věci. „Já chci!“ To je touha. Touha je něco jiného než Slib.

– Přeložil Jiří Lněnička